



Euroopan
komissio

STANDARD EUROBAROMETER 100

Kansalaismielipide Euroopan unionissa

Kansallinen raportti, Suomi
Kenttätyö: loka - marraskuu 2023



Tämä selvitys on Euroopan komission viestintäpääosaston tilaama ja koordinoima.
Raportti on Euroopan komission Suomen-edustustolle tehty selvitys.

Tämä julkaisu ei edusta Euroopan komission mielipidettä. Julkaisussa ilmenevät tulkinnat ja mielipiteet ovat yksinomaan kirjoittajan tulkintoja.

Otsikko

Standard Eurobarometri 100 - Syksy 2023
Kansalaismielipide Euroopan unionissa - Suomi

Kieli	FI
Media/vuosikerta	PDF/Volume_01
Numero	NA-AO-23-074-FI-N
ISBN	978-92-68-10114-8
ISSN	1977-3927
DOI	10.2775/366216

© European Union, 2023

<https://www.europa.eu/eurobarometer>

Photo credit: Getty Images

Sisällysluettelo

Johdanto	4
I. Suomalaiset ja Euroopan unioni	6
1. Suomalaiset ovat tyytyväisimpien joukossa omaan elämäänsä sekä taloudelliseen tilanteeseen	7
2. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan, kansainvälinen tilanne ja ilmastonmuutos huolettavat suomalaisia	7
3. Euroopan unioni merkitsee suomalaisille erityisesti vapaata liikkuvuutta ja euroa, mutta myös rauhaa	7
4. Suomalaisilla on positiivinen tai neutraali mielikuva Euroopan unionista	8
5. Euroopan unionin tulevaisuus	8
II. Tiedonsaanti Euroopan unionista	9
1. Suomalaiset uskovat olevansa hyvin perillä Euroopan asioista	10
2. Internet on tärkein tietolähde suomalaisille Euroopan politiikasta	10
III. Näkemykset Euroopan unionista	11
1. Euroopan unionin kansalaisuus	12
2. Vapaa liikkuvuus on tärkein Euroopan unionin tärkein saavutus	12
3. Oikeusvaltioperiaate on suomalaisille tärkeä yhtenäisyyttä luova tekijä	13
4. Rauha on eurooppalaisille tärkein arvo ja suomalaiset arvostavat oikeusvaltioperiaatetta keskimääräistä enemmän.	13
5. Euroopan unionin lippu tunnetaan hyvin	13
6. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan	13
7. Energiariippuvuutta Venäjästä halutaan vähentää	14
IV. Median käyttö ja luottamus instituutioon	15
1. Luottamus instituutioon	16
2. Median käyttö	16
3. Sosiaalinen media ja valeuutiset	16
Johtopäätökset	17



Johdanto

Johdanto

Tässä raportissa esitetään keskeiset tulokset tutkimuksesta, jossa on selvitetty kansalaisten yleistä mielipidettä ja suhtautumista Euroopan unioniin. Yhteenvedossa kerrotaan suomalaisten ja eurooppalaisten näkemyksistä Euroopan unionista ja sen toimintatavoista, taloudellisesta tilanteesta, median käytöstä, demokratiasta ja kansalaisoikeuksista.

Eurobarometri-kysely tehtiin kaikissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa sekä kandidaattivaltioissa. Kyselyyn vastasi EU:n jäsenmaista 26 471 yli 15-vuotiasta vastaajaa. Suomessa haastateltiin 1009 Suomessa asuvaa Euroopan unionin kansalaista.

Euroopan unionin tasolla Eurobarometria koordinoi Kantar Public ja Suomessa tutkimuksen tiedonkeruusta vastaa Taloustutkimus. Haastattelut tehtiin kussakin maassa maan omilla kielillä. Suomessa aineisto kerättiin henkilökohtaisina haastatteluina sekä videovälitteisinä etähaastatteluina.



I. Suomalaiset ja Euroopan unioni

1. Suomalaiset ovat tyytyväisimpien joukossa omaan elämäänsä sekä taloudelliseen tilanteeseen

Eurooppalaisista 84 % on vähintään melko tyytyväisiä elämäänsä tällä hetkellä. Suomalaisilla vastaava luku on korkeampi (95 %). Erityisesti erittäin tyytyväisten osuus on Suomessa (37 %) korkeampi kuin EU27-maissa keskimäärin (20 %). Vastaajilta kysyttiin myös näkemystä henkilökohtaisesta taloudellisesta tilanteesta, jonka suomalaiset näkevät parempana (hyvä 87 %) kuin eurooppalaiset keskimäärin (hyvä 71 %).

Suomalaiset arvioivat oman maan taloudellista tilannetta hieman myönteisemmin kuin EU27-maiden kansalaiset. Hieman alle puolet suomalaisista (45 %) on sitä mieltä, että Suomen talous on vähintään melko hyvässä kunnossa. Vastaava luku kaikkien EU27-maiden kansalaisten keskuudessa on 35 %.

Myös koko Euroopan taloutta arvioitaessa suomalaisten näkemykset ovat hieman myönteisempiä kuin kaikkien EU27-maiden kansalaisten, joista 45 % pitää taloustilannetta joko melko tai erittäin hyvänä, ja suomalaisista 50 %.

Seuraavalle 12 kuukaudelle suomalaisten odotukset ovat hieman paremmat verrattuna kaikkien EU27-maiden keskiarvoon. Oman kotitalouden taloudellisen tilanteen suuri osa arvelee pysyvän samana tai paranevan ja vain 7 % odottaa sen heikkenevän. Myös Suomen taloudellisen tilanteen odotetaan enimmäkseen pysyvän entisenkaltaisena (41 %) tai paranevan (13 %). Näkemys on kuitenkin jonkin verran synkentyt edellisestä mittauskerrasta, jolloin 24 % odotti Suomen taloudellisen tilanteen paranevan. Euroopan unionin taloudelliseen tilanteeseen suomalaiset sen sijaan suhtautuvat hieman skeptisemmin ja vain 7 % odottaa sen paranevan seuraavan 12 kuukauden aikana (EU27 19 %).

1. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan, kansainvälinen tilanne ja ilmastonmuutos huolettavat suomalaisia

Tutkimukseen osallistuneilta kysyttiin, mitkä Euroopan unionia koskevat asiat huolestuttavat heitä tällä hetkellä kaikkein eniten. Vastaajat saivat mainita mielestään kaksi tärkeintä asiaa.

Euroopan unionia koskevista asioista suomalaisista vastaajista 45 % nostaa tärkeimmäksi Venäjän hyökkäyssodan Ukrainaa vastaan ja 33 % kansainvälisen tilanteen, mitkä ovat selvästi EU27-maiden keskiarvoa korkeammat lukemat (EU27 Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan 28 % ja kansainvälinen tilanne 24 %). Kolmanneksi tärkein asia suomalaisten mielestä on ilmastonmuutos ja

ympäristö (19 %). Sen sijaan maahanmuutto on suomalaisten (13 %) mielestä selvästi vähemmän tärkeä asia kuin EU27-maiden kansalaisten mielestä keskimäärin (28 %). Nousevat elinkustannukset eivät enää ole niin tärkeä asia kuin aiemmin (nyt suomalaisten mielestä 15 %, edellisellä mittauskerralla 23 %).

Selvästi matalammalle tasolle jäävät niin kaikkien EU-kansalaisten kuin myös suomalaisten mielestä eläkkeet, verotus, terveys ja rikollisuus. Terrorismi on myös yhä melko matalalla tasolla, vaikka sen osuus on noussut (suomalaisten mielestä 12 %, aiemmin 6 %, EU27-keskiarvo nyt 10 %, aiemmin 5 %).

Kaikkien eurooppalaisten keskuudessa 14 % on sitä mieltä, että taloudellinen tilanne on Euroopan unionin tärkeimpiä asioita. Suomalaisista sitä pitää tärkeänä hieman harvempi (9 %).

Euroopan unionin vaikutusvallan maailmassa mainitsi tärkeäksi asiaksi 8 % kaikista vastaajista, mutta suomalaista jonkin verran useampi (13 %).

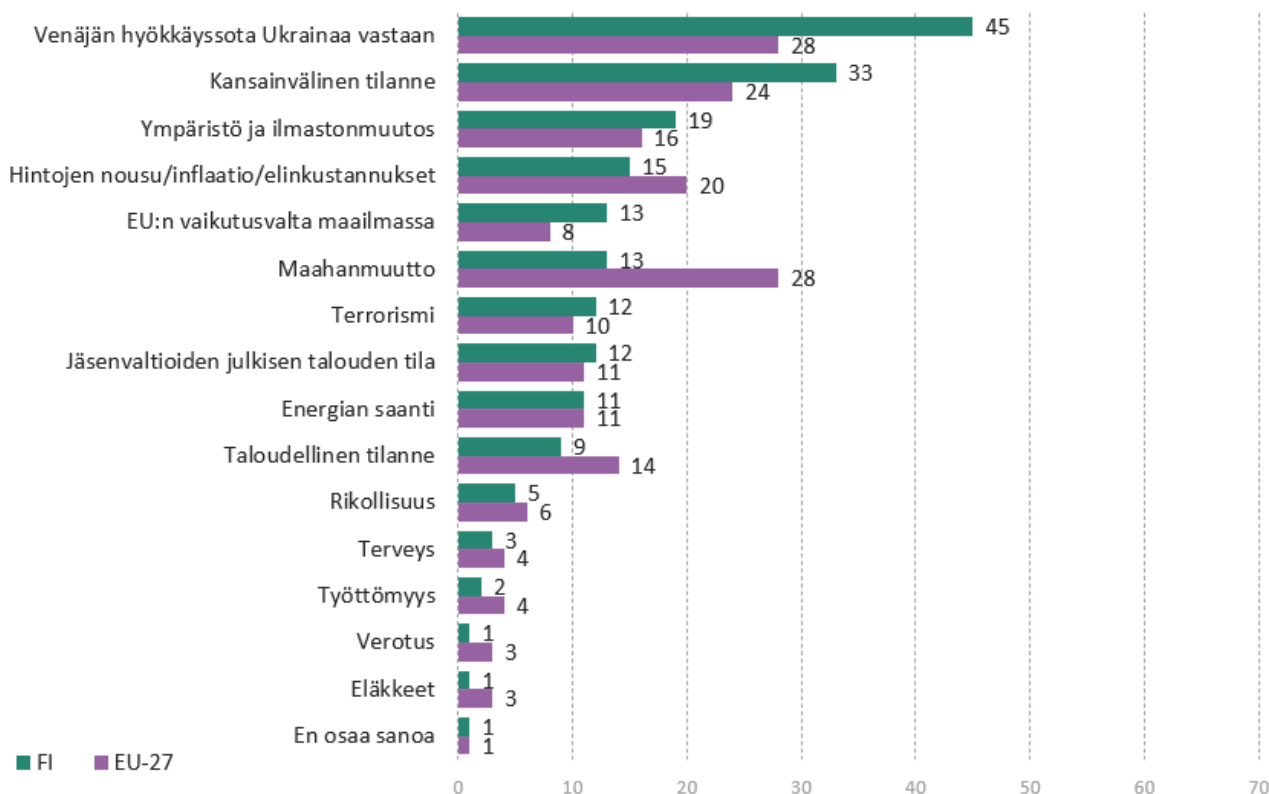
Vastaajilta tiedusteltiin myös, mitkä ovat omaa maata koskevat tärkeimmät asiat. Suomalaiset vastasivat pitävänsä tällä hetkellä tärkeimpinä asioina nousevia hintoja, inflaatiota ja elinkustannuksia (32 %). Aiempaan verrattuna inflaatiota pidettiin jonkin verran vähemmän tärkeänä. Muita merkittäviä asioita ovat valtionvelka (22 %) ja kansainvälinen tilanne (25 %). Valtionvelkaa pidetään suomalaisten keskuudessa selvästi tärkeämpänä asiana kuin EU27-maissa keskimäärin (9 %).

2. Euroopan unioni merkitsee suomalaisille erityisesti vapaata liikkuvuutta ja euroa, mutta myös rauhaa

Vapaa liikkuvuus eli vapaus matkustaa, opiskella ja työskennellä missä tahansa EU:n alueella on suurelle osalle (71 %) suomalaisista henkilökohtaisesti merkittävin asia Euroopan unionissa. Luku on selvästi korkeampi kuin EU27-maiden kansalaisille keskimäärin (50 %). Euroopan unioni merkitsee euroa noin puolelle suomalaisista (52 %). Lisäksi suomalaisille merkittäväksi asiaksi on noussut rauha, jonka mainitsee merkittäväksi tekijäksi Euroopan unionissa 37 % vastaajista.

Myös byrokratia nousee suhteellisen merkittäväksi asiaksi suomalaisilla (36 %) verrattuna muihin maihin (20 %). Harvemmat mainitsevat Euroopan unionin merkitsevän työttömyyttä (2 %) tai rikollisuuden lisääntymistä (10 %).

QA5. Mitkä mielestäsi ovat tällä hetkellä kaksi tärkeintä EU:ta koskevaa asiaa (%)



ST100 loka-marraskuu 2023

3. Suomalaisilla on positiivinen tai neutraali mielikuva Euroopan unionista

Lähes puolet suomalaisista (48 %) kertoo, että heillä on vähintään melko positiivinen kuva Euroopan unionista. Tämä on samalla tasolla kuin EU27-maiden vastaajilla keskimäärin (44 %). 41 prosentilla suomalaisista on neutraali kuva ja vain 10 prosentilla vähintään melko negatiivinen kuva Euroopan unionista.

4. Euroopan unionin tulevaisuus

Suomalaiset ovat suhteellisen optimistisia Euroopan unionin tulevaisuudesta. 74 % suomalaisista vastaajista on vähintäänkin jokseenkin optimistinen. Kaikilla EU27-maiden kansalaisilla vastaava lukema on 61 %. Hyvin pessimistisesti Euroopan unionin tulevaisuuteen suhtautuu vain kaksi prosenttia suomalaisista.

1. Suomalaiset uskovat olevansa hyvin perillä Euroopan asioista

Suomalaisista 66 % uskoo itse olevansa vähintään melko hyvin perillä Euroopan asioista. Tämä on selvästi enemmän kuin EU27-maissa keskimäärin (46 %). Suomalaiset vastaajat uskovat suomalaisten olevan Euroopan asioista perillä vähintään melko hyvin (54 %), myös paremmin kuin EU27-maissa keskimäärin (36 %).

Suuri osa suomalaisista väittää ymmärtävänsä, kuinka Euroopan unioni toimii. Suomalaisista vastaajista 77 % on vähintään melko samaa mieltä tämän väittämän kanssa. EU27-maissa vastaava luku on 63 %.

2. Internet on tärkein tietolähde suomalaisille Euroopan politiikasta

Internet ja televisio ovat niin suomalaisille kuin eurooppalaisille keskimäärin tärkeimpiä tietolähteitä Euroopan politiikkaa koskevissa asioissa.

Suomalaisten keskuudessa internet on yleisempi (61 %), kun taas EU27-maiden kansalaisten keskuudessa televisio nousee ykkössijalle (57 %). Tärkeimmät tietolähteet suomalaisille Euroopan politiikasta ovat erilaiset uutissivustot internetissä, kuten sanomalehtien ja aikakauslehtien sivustot (61 %). Televisio on tietolähde 51 % suomalaisista vastaajista ja painettu sanomalehdistö 47 % suomalaisista vastaajista. Radio on tärkeä lähde Euroopan politiikasta 37 % suomalaisista vastaajista.

Vastaajilta tiedusteltiin myös tärkeimpiä tietolähteitä Euroopan unionista, sen toimintatavoista ja toimielimistä. Suomalaisille yleisin kanava (48 %) tiedonhakuun on yleiset internetsivustot, esimerkiksi uutissivustot. Myös instituutioiden ja hallinnon viralliset sivustot ovat suomalaisille yleinen kanava (43 %). Molempien kaltaisia internetsivustojä käytetään tiedonhakuun selvästi enemmän kuin EU27-maissa keskimäärin. EU27-maissa keskimäärin yleisempää on hakea tietoa televisiosta, radiosta tai painetusta lehdistöstä (52 %, Suomessa 47 %).



III. Näkemykset Euroopan unionista

QB2. Mikä on mielipiteesi seuraavista väittämistä? Kerro jokaisesta väittämästä, oletko sen puolesta vai sitä vastaan. (FI) (%)

EU-kansalaisten vapaa liikkuvuus: mahdollisuus asua, tehdä työtä, opiskella ja harjoittaa liiketoimintaa missä tahansa EU-alueella



EU:n jäsenmaiden yhteinen puolustus- ja turvallisuuspolitiikka



EU:n yhteinen kauppapolitiikka



EU:n jäsenvaltioiden yhteinen ulkopoliitiikka



EU:n jäsenvaltioiden yhteinen energiapolitiikka



Yleiseurooppalainen muuttopolitiikka



EU:n lisälääjentyminen ottamalla tulevana vuosina mukaan muita maita



EU:n yhteinen terveyspolitiikka



● Puolesta ● Vastaan ● Kieltäydyn (SPONTAANI) ● En osaa sanoa

ST100 loka-marraskuu 2023

1. Euroopan unionin kansalaisuus

Suomalaisista vastaajista 83 % tuntee olevansa Euroopan unionin kansalaisia. Tämä on korkeampi lukema kuin kaikkien jäsenmaiden kansalaisten keskiarvo (72 %).

Oikeutensa Euroopan unionin kansalaisina ilmoitti tuntevansa vähintäänkin jossain määrin 78 % suomalaisista. Kaikista EU27-maiden kansalaisista oikeutensa kertoo tuntevansa 59 % vähintäänkin jossain määrin. Vain 4 % suomalaisista vastaajista ei tunne oikeuksiaan lainkaan. Kaikkien maiden kansalaisten kesken lukema on 10 %.

Lisää tietoa Euroopan unionin kansalaisuudesta haluaa iso osa vastaajista niin kaikkien jäsenmaiden tasolla (67 %) kuin suomalaistenkin keskuudessa (63 %).

2. Vapaa liikkuvuus on tärkein Euroopan unionin tärkein saavutus

Ihmisten, tavaroiden ja palveluiden vapaata liikkuvuutta pidetään tärkeimpänä Euroopan unionista aiheutuvana asiana. Suomalaisista 59 % ja EU27-maiden kansalaisista 52 % mainitsi vapaan liikkuvuuden joko tärkeimmäksi tai toiseksi tärkeimmäksi Euroopan unionista aiheutuvaksi asiaksi.

Rauha jäsenmaiden kesken katsotaan myös hyvin tärkeäksi. Kaikista EU27-maiden vastaajista rauhan nostaa tärkeimmäksi tai toiseksi tärkeimmäksi asiaksi 45 % ja suomalaisista vastaajista 56 %.

Suurimmat erot suomalaisten ja kaikkien EU27-maiden kansalaisten välillä löytyvät suhtautumisessa euroon ja ihmisten hyvinvoinnista huolehtimiseen, joita suomalaiset pitävät keskimääräistä tärkeämpinä Euroopan unionista aiheutuvina asioina. Suomalaiset toisaalta pitävät Euroopan unionin taloudellista voimaa keskimääräistä vähemmän tärkeänä.

Vastaajilta kysyttiin kannattavatko vai vastustavatko he tiettyjä Euroopan unioniin liitettyjä asioita. Kannatetuimmiksi asioiksi suomalaisten keskuudessa nousivat vapaa liikkuvuus (93 %), jäsenmaiden yhteinen turvallisuuspolitiikka (80 %) ja unioni yhteinen kauppapolitiikka.

Suomalaiset ovat myös vahvasti Euroopan talous- ja rahaliiton sekä euron puolella. Kysyttäessä onko vastaaja talousliiton ja euron puolella, 88 % suomalaisista vastasi olevansa näiden puolella ja vain 8 % vastaan. Kaikista EU27-maiden kansalaisista 27 % kertoi vastustavansa rahaliittoa ja euroa.

3. Oikeusvaltioperiaate on suomalaisille tärkeä yhtenäisyyttä luova tekijä

Kysyttäessä onko Euroopan unionin kansalaisilla paljon yhteisiä asioita keskenään, kaikkien jäsenmaiden vastaajista 63 % ja suomalaisista vastaajista 67 % on vähintäänkin taipuvainen ajattelemaan näin. Yleisimmin näin ajattelevat ruotsalaiset, joista 87 % hyväksyy tämän väitteen.

Yhtenäiset eurooppalaiset arvot sekä kulttuuri luovat EU27-maiden kansalaisten mielestä parhaiten yhtenäisyyden tunnetta unionin kansalaisten välille. Molemmat asiat mainitsi 23 % vastaajista. Suomalaisista arvot mainitsi tärkeäksi yhtenäisyyden luojaksi 39 % ja kulttuurin 23 %. Myös talous nähdään yhdistäväksi tekijäksi. Oikeusvaltioperiaate on kuitenkin suomalaisille vielä tärkeämpi yhtenäisyyttä luova tekijä. Suomalaisista 40 % mainitsi oikeusvaltioperiaatteen, kun EU27-maiden vastaajista sen mainitsi vain 20 %.

4. Rauha on eurooppalaisille tärkein arvo ja suomalaiset arvostavat oikeusvaltioperiaatetta keskimääräistä enemmän.

Sekä suomalaiset että Euroopan unionin kansalaiset keskimäärin asettavat rauhan tärkeimmäksi arvoksi. Suomalaisista 51 % ja 45 % EU27-maiden kansalaisista kertoo rauhan olevan itselleen tärkeä arvo. Muita tärkeitä arvoja ovat ihmisoikeudet (EU27-maat: 35 %, suomalaiset: 41 %), demokratia (EU27-maat: 30 %, suomalaiset: 25 %) sekä yksilönvapaudet (EU27-maat: 23 %, suomalaiset: 23 %).

Oikeusvaltioperiaate nousee suomalaisten keskuudessa tärkeämmäksi arvoksi EU27-maiden keskiarvoon verrattuna. Kaikkien maiden vastaajista 17 % pitää oikeusvaltioperiaatetta tärkeänä, kun taas suomalaisista sen nostaa tärkeäksi 35 % vastaajista, mikä on kaikkien jäsenmaiden korkein lukema.

Rauha, demokratia ja ihmisoikeudet ovat Euroopan unionia parhaiten edustavat arvot kaikille EU27-maiden kansalaisille. Myös suomalaisille nämä ovat tärkeimpiä arvoja, mutta suomalaiset nostavat näiden rinnalle myös oikeusvaltioperiaatteen, jonka mainitsee 43 % suomalaisista (EU27-maiden keskiarvo 23 %).

5. Euroopan unionin lippu tunnetaan hyvin

Euroopan unionin lippu on hyvin tunnettu. Suomalaisista peräti 99 % tunnistaa lipun ja 94 % sanoo nykyisen lipun olevan hyvä symboli Euroopalle. 59 % suomalaisista kertoo identifioituvansa lippuun, mutta vain 30 % haluaisi nähdä lipun kaikissa julkisissa rakennuksissa Suomen lipun rinnalla. Tämä on matalampi lukema kuin useimmissa maissa, mutta muiden Pohjoismaiden kansalaiset suhtautuvat asiaan samalla tavalla.

5. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan

Mitä tulee hallituksen toimiin vastauksena Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen jälkeen, suomalaiset ovat niihin kaikkein tyytyväisimpiä verrattuna kaikkiin muihin jäsenmaihiin. 88 % suomalaisista sanoo olevansa vähintään jokseenkin tyytyväisiä Suomen hallituksen toimiin, kun kaikkien jäsenmaiden keskiarvo on 54 %. Euroopan unionin vastaukseen on kaikista kansalaisista tyytyväisiä 57 % ja suomalaisista 77 %.

Venäjälle asetetut talouspakotteet hyväksyy 72 % kaikkien EU27-maiden kansalaisista ja suomalaisista 89 %, aseavun Ukrainalle hyväksyy 60 % kaikkien maiden vastaajista ja 90 % suomalaisista ja humanitaarisen avun 89 % kaikkien maiden vastaajista ja 98 % suomalaisista. Ukrainalle EU-kandidaattimaan statuksen antamista kannattaa 61 % kaikista EU27-maiden kansalaisista ja suomalaista 73 %.

Eurooppalaiset näkevät Venäjän hyökkäyssodan Ukrainaa vastaan uhkana niin Euroopan unionille kuin omalle maalleen. Euroopan unionille turvallisuusuhkan näkee 78 % ja omalle maalleen 73 % EU:n kansalaisista. Suomalaisista Venäjän hyökkäyksen Ukrainaan näkee EU:lle turvallisuusuhkana 90 % vastaajista ja Suomelle turvallisuusuhkan näkee 85 % vastaajista.

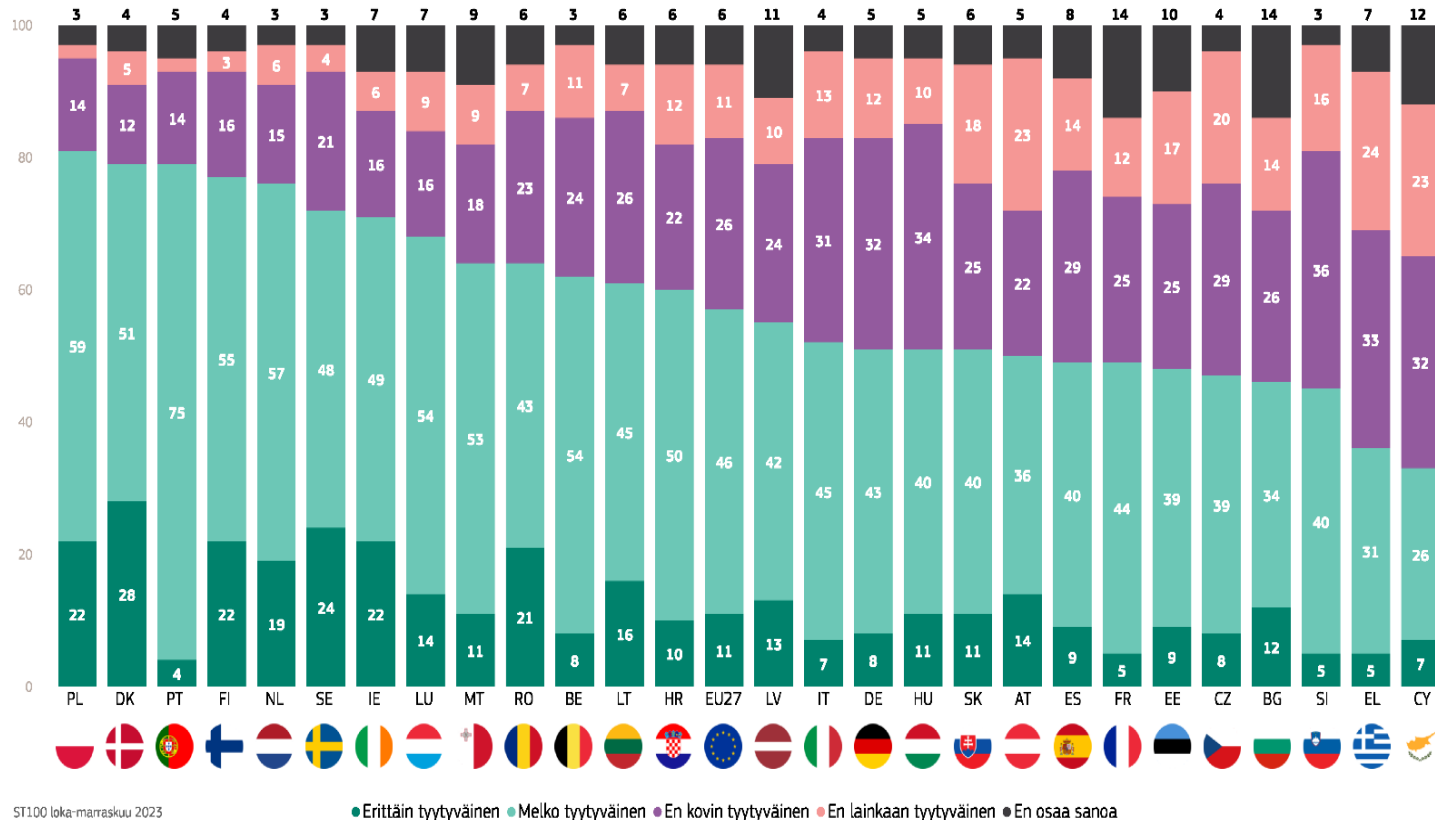
Väittämään, jonka mukaan Euroopan unioni puolustaa yhteisiä eurooppalaisia arvoja vastustamalla Venäjän hyökkäyssotaa Ukrainassa, vastasi myöntävästi 75 % kaikista unionin kansalaisista ja 92 % suomalaisista vastaajista.

Sotilaallisen yhteistyön lisääminen saa Euroopan unionin kansalaisilta tukea. Kaikista EU27-maiden vastaajista 79 % ja suomalaisista 88 % on vähintäänkin jokseenkin samaa mieltä tästä väittämästä, jonka mukaan yhteistyötä olisi lisättävä. Väittämään, jonka mukaan Euroopan unionin pitäisi käyttää enemmän rahaa puolustukseen, ollaan taipuvaisia vastaamaan myöntävästi hieman harvemmin, mutta silti selkeä enemmistö tukee myös rahan käytön lisäämistä. 65 % kaikista EU27-maiden ja suomalaisista 69 % vastaajista olisi valmis lisäämään rahankäyttöä puolustukseen.

6. Energiariippuvuutta Venäjästä halutaan vähentää

Riippuvuutta venäläisestä energiasta haluaa vähentää 81 % kaikista ja 93 % suomalaisista vastaajista. Uusiutuvaan energiaan investoimista kannattaa niin ikään enemmistö sekä kaikista EU27-maiden vastaajista (83 %) että suomalaisista (84 %). Uusiutuvaan energiaan investoinnilla ja fossiilisten polttoaineiden tuonnin vähentämisellä nähdään olevan myös positiivinen vaikutus turvallisuuteen.

QD1.2. Kuinka tyytyväinen olet yleisesti ottaen siihen, miten seuraavat tahot ovat reagoineet Venäjän hyökkäykseen Ukrainaan?: Euroopan unioni (%)

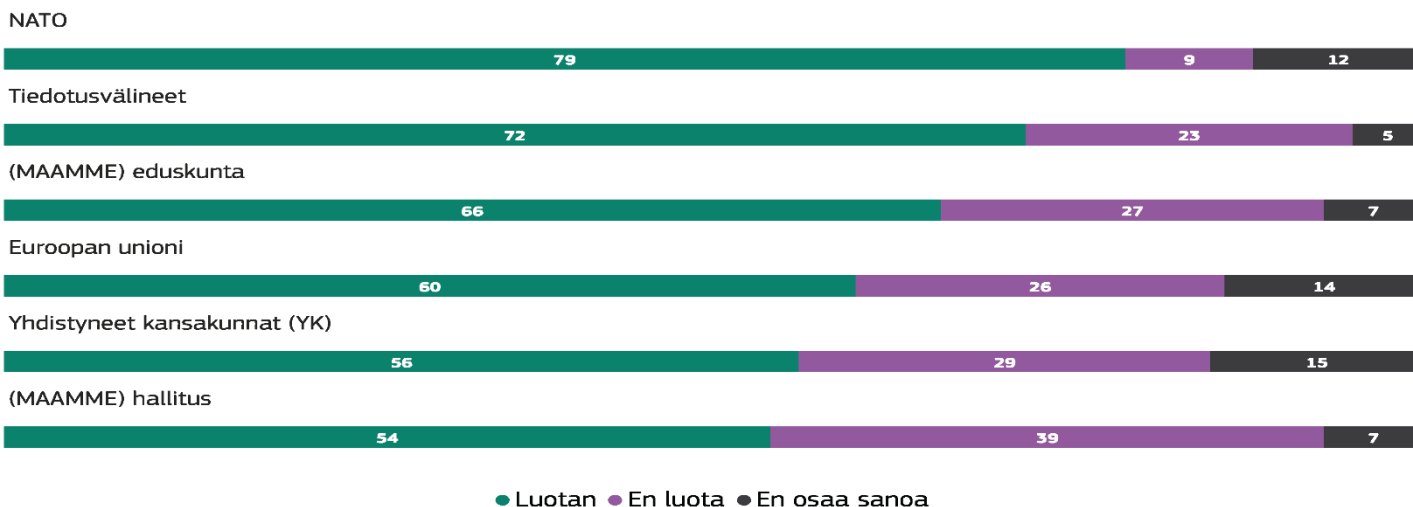


ST100 loka-marraskuu 2023



IV. Median käyttö ja luottamus instituutioon

QA6. Kuinka paljon luotat tiettyihin instituutioihin? Kerro kustakin seuraavasta instituutiosta, luotatko siihen vai et. (FI) (%)



ST100 loka-marraskuu 2023

1. Luottamus instituutioihin

Euroopan unioniin luottaa keskimäärin 47 % ja ei luota 45 % Euroopan unionin kansalaisista. Suomalaisilla luottamus on EU27-maiden keskiarvoa korkeampaa: 60 % ilmoittaa luottavansa ja 26 % ettei luota Euroopan unioniin.

Kansalliseen parlamenttiin luottaa 39 % kaikista eurooppalaisista ja 66 % suomalaisista. Oman maan hallitukseen on keskimääräistä korkeampi luottamus (suomalaiset 54 %, EU27 36 %).

Kansainvälisistä organisaatioista luottaa Natoon 79 % ja Yhdistyneisiin kansakuntiin 56 % suomalaisista.

2. Median käyttö

Televisio on suomalaisten keskuudessa yleisimmin käytetty media. Sitä katsoo joko tavallisen television tai internetin välityksellä päivittäin 73 % ja viikoittain 92 %.

Suomalaiset käyttävät myös runsaasti internetiä. Yleisimmin suomalaiset lukevat uutisia internetistä (69 % päivittäin ja 87 % viikoittain) ja käyttävät sosiaalista mediaa (67 % päivittäin ja 78 % viikoittain). Podcasteja kuuntelee viikoittain 28 % suomalaisista.

Painettu lehdistö ja radio ovat suurelle osalle suomalaisista yhä tärkeitä medioita. Painettuja lehtiä lukee viikoittain suomalaisista vastaajista 72 % ja päivittäin 47 %. Päivittäin painettuja lehtiä lukevien osuus on Euroopan unionin korkein. Radiota kuuntelee viikoittain 74 % ja päivittäin 47

% suomalaisista. Tämä on hieman enemmän kuin EU27-maissa keskimäärin.

Suomalaiset luottavat keskimääräistä enemmän kansalliseen mediaan. 88 % suomalaisista kertoo luottavansa siihen, että suomalainen media tuottaa luotettavaa informaatiota samalla, kun EU27-maiden keskiarvo on 60 %. Ainoastaan ruotsalaiset kokevat luottavansa kansalliseen mediaan suomalaisia enemmän.

3. Sosiaalinen media ja valeuutiset

Sosiaalista mediaa pidetään yleisesti melko heikkona informaation lähteenä poliittisista asioista. 60 % kaikista EU27-maiden kansalaisista 65 % suomalaisista on tätä mieltä. Sen sijaan vastaajien mielestä sosiaalinen media voi olla hyvä väline herättää ihmisten kiinnostus politiikkaan.

Sekä suomalaiset että muiden EU-maiden kansalaiset pitävät todellisuutta vääristeleviä tai valeuutisia ongelmallisina demokratian kannalta. EU27-maiden kansalaisista jopa 81 % ajattelee näin. Suomalaisista hieman harvempi vastaa tämän olevan ongelmallista Suomessa, mutta silti 78 % on samaa mieltä väittämän kanssa.

Vääristellyn informaation tai valeuutisten tunnistaminen on kuitenkin suuren osan mielestä suhteellisen helppoa. EU27-maiden kansalaisista 60 % ja suomalaisista 77 % on sitä mieltä, että tunnistaminen on helppoa.



IV. Johtopäätökset

Suomalaiset ovat tyytyväisempiä elämäänsä kuin Euroopan unionin kansalaiset keskimäärin. Myös taloudellisen tilanteensa suomalaiset näkevät niin henkilökohtaisesti kuin oman maansa kannalta myönteisemmässä valossa kuin kaikkien Euroopan unioni maiden kansalaiset keskimäärin.

Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan ja kansainvälinen tilanne huolettavat suomalaisia tällä hetkellä eniten. Suomalaiset pitävät näitä tärkeimpinä Euroopan unionia koskevinä asioina kuin Euroopan unionin kansalaiset keskimäärin. Sen sijaan maahanmuuttoa suomalaiset pitävät kaikkia EU27-maiden kansalaisia selvästi vähemmän tärkeänä Euroopan unionia koskevana asiana. Muita kärkipäähän nousevia huolenaiheita ovat ympäristö ja ilmastonmuutos sekä inflaatio. Huoli terrorismista on noussut sekä EU27-maiden että suomalaisten tasolla.

Euroopan unioni merkitsee suomalaisille ensisijaisesti vapaata liikkuvuutta eli mahdollisuutta tehdä töitä, opiskella ja matkustaa ilman rajoitteita kaikkialla Euroopan unionin alueella. Lisäksi Euroopan unioni merkitsee suomalaisille rauhaa, jonka merkitys on säilynyt korkealla tasolla aiempiin barometrikierroksiin verrattuna. Nämä ovat myös suomalaisten mielestä merkittävimmät Euroopan unionista seuraavat asiat. Byrokratia on myös suomalaisten mielestä merkittävä Euroopan unioniin liitettävä asia.

Talous- ja rahaliitto sekä Euro ovat vahvasti suomalaisten kannattamia. Näitä vastustavia suomalaisia on selvästi vähemmän kuin Euroopan unionin maiden kansalaisissa keskimäärin.

Suomalaisista noin puolella on positiivinen ja lähes yhtä monella neutraali mielikuva Euroopan unionista. Negatiivinen kuva on vain kymmenellä prosentilla suomalaisista.

Kaksi kolmesta suomalaisesta kertoo olevansa mielestään vähintään melko hyvin perillä Euroopan unionin asioista. Lukema on korkeampi kuin keskimäärin EU27-maiden kansalaisten keskuudessa. Suomalaisista myös selvä enemmistö uskoo tietävänsä, miten Euroopan unioni toimii. Suurin osa suomalaisista saa tietonsa Euroopan politiikasta internetistä. Erityisesti tietoa haetaan internetin uutissivustoilta. Toiseksi tärkein tietolähde on televisio ja kolmanneksi tärkein painettu sanomalehdistö. Yleisesti suomalaisten luottamus mediaan on suhteellisen korkeaa. Internet ja sosiaalinen media ovat käytetyimpiä medioita, mutta suomalaiset lukevat yhä paljon painettuja lehtiä ja kuuntelevat radiota.

Sosiaalinen media nähdään yleisesti huonoksi informaation lähteeksi poliittisista asioista, mutta sen katsotaan kuitenkin kannustavan ihmisiä kiinnostumaan poliittisista asioista. Valeuutisia ja vääristeltyä informaatiota pidetään yleisesti ongelmallisena demokratian kannalta, mutta vääristellyn informaation tunnistaminen katsotaan kuitenkin suhteellisen helpoksi.

Euroopan unionin kansalaisiksi tuntee suomalaisista itsensä valtaosa. Oikeutensa Euroopan unionin kansalaisina ilmoittaa tuntevansa niin ikään suuri osa suomalaisista ja vain harva kertoo, että ei tunne oikeuksiaan laisinkaan.

Oikeusvaltioperiaate nousee suomalaisille tärkeäksi eurooppalaisten yhteenkuuluvuutta aikaansaavaksi tekijäksi. Verrattuna muihin maihin suomalaisten arvostus oikeusvaltioperiaatteelle on selvästi korkeampi. Myös eurooppalaiset arvot ja kulttuuri nähdään yhtenäisyyttä luoviksi tekijöiksi suomalaisten keskuudessa.

Arvoista tärkein on rauha niin suomalaisille kuin EU27-maiden kansalaisille keskimäärin. Ihmisoikeudet, demokratia ja yksilönvapaudet nousevat myös tärkeiksi arvoiksi. Suomalaiset nostavat kuitenkin oikeusvaltioperiaatteen yhdeksi tärkeimmistä arvoista, ja arvostavat sen kaikkein korkeimmalle EU27-maiden keskinäisessä vertailussa.

Euroopan unionin lippu on hyvin tunnettu kaikkien jäsenmaiden kansalaisten keskuudessa. Sen sijaan lipun käyttöön kansallisten lippujen rinnalla esimerkiksi julkisten rakennusten edustoilla suhtaudutaan vaihtelevasti. Pohjoismaissa, Suomi mukaan lukien, suhtaudutaan lipun käyttöön varauksellisemmin kuin monissa muissa maissa.

Siihen miten Suomi on vastannut Venäjän hyökkäykseen Ukrainaan, on suomalaisista tyytyväinen lähes yhdeksän kymmenestä. Tämä on selvästi korkeampi osuus kuin Euroopan unionin maissa keskimäärin. Myös Euroopan unionin vastaukseen suomalaiset ovat keskimääräistä tyytyväisempiä. Talouspakotteet ovat laajalti hyväksytyjä, mutta asepuun suhtaudutaan koko unionin tasolla hieman kriittisemmin. Suomalaisista aseavun kuitenkin hyväksyy yhdeksän kymmenestä.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan nähdään selvästi turvallisuusuhkana niin Euroopan unionille kuin Suomellekin. Hyökkäyssodan vastustaminen nähdään laajalti yhteisten eurooppalaisten arvojen puolustamisena. Suomalaisista lähes 90 % vastaajista ajattelee näin.

Sotilaallisen yhteistyön lisääminen ja rahan käytön lisäämistä puolustukseen kannattaa yli puolet niin EU27-maiden kansalaisista kuin suomalaisistakin.

Energiariippuvuutta Venäjästä halutaan vähentää laajasti ja panostuksia uusiutuvaan energiaan kannatetaan kautta Euroopan. Investoinneilla uusiutuvaan energiaan nähdään olevan myös positiivinen vaikutus turvallisuuteen.

Luottamus Euroopan unioniin on suomalaisten keskuudessa EU:n keskiarvoa korkeampaa. Myös oman maan hallitukseen ja parlamenttiin luotetaan Suomessa enemmän kuin unionimaissa keskimäärin.



